

LA TRIBUNA

Defensem el sistema nacional de salut

D'aquí a quatre anys serà massa tard

JAUME

BARTUMEU
CASSANY

Excap de Govern

Fins fa ben poc hem viscut amb una idea: el sistema sanitari andorrà és un dels millors de l'entorn europeu.

Tenim una bona instal·lació hospitalària, una seguretat social que cobreix totes les necessitats i –no sé si dir-ho en passat– un alt nivell de satisfacció ciutadana.

La prova és que la sanitat no figura entre els principals problemes a les enquestes d'opinió.

De cop i volta la bona imatge s'està esquinçant. El nostre sistema nacional de salut s'està deteriorant.

El primer punt de deteriorament el van aportar les retallades que hi va haver a partir del 2011, després de la crisi financera, amb l'arribada de DA al Govern.

El segon punt de deteriorament es va donar el 2020, quan el sacrifici del personal sanitari en la pandèmia no es va compensar amb una millora de les retribucions ni de les condicions de treball.

I ara mateix la sanitat andorrana passa un altre moment crític pel desgavell que es nota a les urgències i també per la manca de facultatius en especialitats com neurologia i traumatologia.

Pel que fa al nostre sistema nacional de salut, sense caure en un excés de pessimisme, el principi de realitat aconsella de reconèixer que el magnífic sistema d'atenció sanitària concebut als anys vuitanta i noranta del segle passat, quan vam construir i inaugurar l'hospital, s'està degradant.

I les mesures puntuals són cada cop menys eficaces per retardar la desintegració del sistema.

El nostre model, concebut abans de les grans transicions demogràfiques, epidemiològiques i tecnològiques que s'han iniciat en aquests anys 2000, es-

tà inadaptat al seu entorn i ginyola, malgrat la qualitat excepcional dels seus recursos humans, del personal sanitari.

L'únic cert és que el sistema sanitari andorrà ha entrat en crisi. Cada cop es reben més comentaris sobre el seu deteriorament.

A casa nostra la crisi de les urgències i d'alguns altres sectors de l'hospital prefigura el que s'esdevindrà demà en el conjunt de l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell.

Per atreure i fidelitzar el personal sanitari, tornar a donar sentit a les professions hospitalàries, obrir llits i plantes tancades, cal contractar més personal, assistencial i no assistencial, garantir unes condicions de treball decentes i uns efectius suficients.

Aquest gran embolic només es podrà aturar amb una seriosa reforma del sistema, que pot ajudar a un redreçament ràpid.

Una reforma que necessita un gran acord polític nacional i que és urgent.

A França sembla que van pel mateix camí.

Llegia el 10 de novembre a *Le Monde* una crida urgent que llançava un col·lectiu que s'havia agrupat a l'entorn de la filòsofa Catherine Audard, el metge René Frydman i el metge urgentista Patrick Pelloux.

Demanaven que s'endegués una reforma del sistema de salut francès.

El mateix dia, i a la mateixa pàgina de *Le Monde*, quatre metges especialistes francesos, que es manifestaven en nom del col·lectiu interhospitals constituït amb la finalitat de defensar l'hospital públic, que agrupa metges i personal sanitari, però també representants dels usuaris, manifestaven la seva indignació pels escassos mitjans que la Llei de finançament de la seguretat social per al 2023 posarà a disposició de la sanitat pública.

La reforma ha de començar pel govern de la salut. Cal una llei d'orientació i programació sanitària a quatre anys i cal, també, una reorganització institucional de l'administració sanitària, amb la fusió de les múltiples direccions, serveis i secretaries d'Estat en un únic servei nacional de salut per reforçar l'Estat, el Govern, en els seu paper d'estrateg. Mitjançant una delegació de servei públic, el Govern ha de confiar l'administració global dels serveis sanitaris a la Seguretat Social.

La Caixa Andorrana de Seguretat Social s'ha de reestructurar per fer realitat una democràcia social i sanitària activa, integrant-hi tots els actors de la salut.

Esdevé indispensable recercar un ampli consens a l'entorn d'aquestes reformes tant en l'àmbit dels professionals de la salut com dels usuaris i dels partits polítics.

D'aquí a quatre anys el nostre sistema de salut no serà viable i el seu caràcter universal i solidari haurà esdevingut una ficció.

Mentrestant els metges, les infermeres i el conjunt del personal sanitari s'esgota. El malalt que cadascú de nosaltres és, o serà gairebé segur algun dia, té raons per preocupar-se. El mal de la sanitat andorrana és profund.

El mal s'ha estès amb el nou llenguatge que s'ha imposat a les institucions sanitàries i en les pràctiques hospitalàries. És un símptoma que revela la intenció liberal de convertir l'hospital en una empresa, menystenint i menyspreant la seva justificació humanitària. Una intenció indigne, soterrada, que somnia de fondre l'atenció sanitària en la tecnicitat abstracta de la gestió empresarial.

Sap molt greu però ens cal reconèixer que el nostre hospital públic s'està esquarterant sota el pes de criteris de gestió financera.

Hem de reaccionar i defensar el servei públic i nacional de salut.